

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Hallituksen esitys ammattillisesta koulutuksesta annetun lain ym. muuttamisesta

Sivistysvaliokunta 3.10.2024

OKM, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen
osasto, hallitusneuvos Anna Kankaanpää

Yleistä / Taustaa

- Esityksen tavoitteena on julkisen talouden kestävyys vahvistaminen ja sillä puretaan kuntia ja koulutuksen järjestäjiä koskevia normeja. Lisäksi oppimisen tuen mahdollistamiseksi lukiokoulutuksen rahoitusta vahvistetaan hallitusohjelman mukaisesti 10 miljoonalla eurolla vuodesta 2025 alkaen.
- Hallitus linjasi toimenpiteistä normikevennyksiksi ja muiksi toimiksi kuntien maksutulopohjan vahvistamiseksi, millä koko valtiohallinnossa tavoitellaan yhteensä 100 miljoonan euron säästöä. Tästä toisen asteen koulutukseen kohdennetaan yhteensä viiden miljoonan euron säästöt.
- Valtioneuvoston julkisen talouden suunnitelman mukaan ammatillisen koulutuksen rahoitusta vähennetään 100 miljoonalla eurolla vuodesta 2025 lukien, siten että se kohdentuu aikuisten, jo tutkinon suorittaneiden koulutukseen. Leikkauksesta kohdistetaan valtion rahoitusosuuteen 42,6 miljoonaa euroa ja kuntien rahoitusosuuteen 57,4 miljoonaa euroa. Lisäksi hallitus päätti myöhemmin 20 miljoonan euron lisäsopeutuksesta ammatilliseen koulutukseen siten, että se kohdistuu valtion rahoitusosuuteen.

Muutokset lakiin ammatillisesta koulutuksesta

- Ehdotetaan, että kun henkilökohtaista osaamisen kehittämissuunnitelmaa, HOKSia laaditaan oppivelvolliselle opiskelijalle, ei koulutuksen järjestäjällä olisi velvollisuutta tunnistaa ja tunnustaa oppivelvollisen aiemmin hankkimaa osaamista kuin siltä osin, kuin oppivelvollinen on suorittanut ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon perusteiden mukaisia tutkinnon osia tai yhteisten tutkinnon osien osa-alueita sekä lukio-opintoja, korkeakouluopintoja tai muut toimivaltaisen viranomaisen arvioimia ja todentamia opintoja. (Muutetaan lain 44 §:n 5 momentti, 46 § ja 47 §:n 1 momentti)
- Ehdotetaan, että koulutuksen järjestäjällä ei jatkossa olisi velvollisuutta laatia tutkinto- tai koulutuskohtaista osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmaa. (Kumotaan lain 53 §:n 4 momentti)
- Tavoiteltava säästö on neljä miljoonaa euroa vuodessa.

Muutokset lukiolakiin

- Ehdotetaan, että koulutuksen järjestäjän velvollisuudesta laatia opetussuunnitelmaan perustuva vuosisuunnitelma luovuttaisiin. (Kumotaan 13 §:n 4 momentti)
- Ehdotetaan, että luovuttaisiin koulutuksen järjestäjän velvoitteesta määrääjain selvittää opiskelijoiden huoltajien näkemyksiä oppilaitoksen ja koulutuksen järjestäjän toiminnasta. (Muutetaan 31 §:n 1 momentti)
- Tavoiteltava säästö on miljoona euroa vuodessa.

Muutokset opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettuun lakiin (rahoituslaki)

- Ehdotetaan, että kuntien rahoitusosuutta koskevia säädöksiä ammatillisessa koulutuksessa muutettaisiin, jotta hallituksen päättämä 100 miljoonan euron vähennys ammatillisen koulutuksen määrärahaan saataisiin valtion lisäksi koskemaan myös kuntasektoria
- 9 a § *Kunnan omarahoitusosuus ammatillisen koulutuksen rahoituksessa* : kuntien rahoitusosuus olisi vuonna 2025 se euromäärä, joka saadaan, kun vuoden 2024 indeksitarkistetusta kuntien rahoitusosuudesta vähennetään 57,4 miljoonaa euroa. Samalla 9 a § 1 momenttiin lisättäisiin, että vuodesta 2026 lukien kuntien rahoitusosuus olisi enintään vuoden 2025 tasossa (rahoitusosuuden sitomisesta vuoden 2017 rahoitukseen luovuttaisiin).
- Lisäksi rahoituslakia muutettaisiin siten, että varainhoitovuoden 2025 rahoituksesta päätettäessä opiskelijavuosien määrä saisi alittaa järjestämisluvassa määrätyn opiskelijavuosien vähimmäismäärän, jotta 100 miljoonan euron säästö saataisiin kohdennettua hallituksen linjauksen mukaisesti. (Voimaantulosäännöksessä 32 c §:ää koskeva poikkeus).

Muutokset opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettuun lakiin (rahoituslaki)

- Esityksessä ehdotetaan, että kuntien rahoitusosuutta lukio-koulutuksessa muutettaisiin, jotta hallitusohjelmassa päätetty 10 miljoonan euron lisäys lukiokoulutuksen oppimisen tukeen saadaan kohdennettua valtiosectorille. (Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 8 §: Kunnan omarahoitusosuutta lukiokoulutuksen käyttökustannuksista vähennettäisiin 52,21 % → 51,59 %)
- Esityksessä ehdotetaan, että kumotaan perustamishankkeiden rahoitussuunnitelmaa koskeva 42 §. Pykälä on jäänyt tarpeettomaksi. Rahoitussuunnitelmamenettelylle ei ole tarvetta perustamishankkeiden valtionavustuksiin käytettävissä olevien määrärahojen vähentymisen myötä. Suunnitelman ei ole katsottu olevan viranomaisen lopullinen ja viranomaista sitova päätös, johon voi hakea muutosta. Rahoitussuunnitelman tekemisen jälkeen järjestetään vuosittain valtionavustuksia koskevat haut, joiden pohjalta tehdään valtioavustuksia koskevat päätökset, joihin voi hakea muutosta.

Kiitos!

Hallitusneuvos Anna Kankaanpää
p. 029 5330013
anna.kankaanpaa@gov.fi